

# Patientansvarig sjuksköterska (PAS)

Förvaltning: Social- och Omsorgsförvaltningen  
Dokumenttyp: Direktiv inom Hälso- och sjukvård  
Dokumentansvarig: Medicinskt ansvarig sjuksköterska  
Dokumentnamn: Patientansvarig sjuksköterska (PAS)  
Utfärdad: 2022-12-20  
Reviderad: -  
Dnr Än: 2022-791  
Dnr SON: 2022-1303

## Innehåll

Inledning	3
Fast vårdkontakt	3
Behov av flera fasta vårdkontakter	3
Patientansvarig sjuksköterska (PAS)	3
PAS ansvarar för	4
PAS - patientens fasta kommunala vårdkontakt	4
Kvalitetsmätning i vården	4
Olika typer av indikatorer	5
Strukturindikatorer	5
Processindikatorer	5
Resultatindikator	5
Förslag på övergripande kvalitetsmål i verksamhet	5
Stöd för att mäta kvalitet	5

## Inledning

En del i ett personcentrerat arbetssätt är att patienten och vårdprofessionen har en god relation, så att ett partnerskap kan uppstå. För att möjliggöra den relationen är en god kontinuitet en viktig förutsättning. För att information och kommunikation ska säkerställas och skapa trygghet hos patienten och att kontinuiteten i hemsjukvården ska förbättras, föreslår Socialstyrelsen att det ska finnas en patientansvarig sjuksköterska med särskilt samordningsansvar i hemsjukvården. En patientansvarig sjuksköterska kan bidra till att patientens vårdbehov samordnas på ett bättre sätt.

## Fast vårdkontakt

Hälso- och sjukvården ska samordna vårdinsatser från olika enheter och vårdgivare samt andra berörda myndigheter. Det är alltså inte patientens ansvar. Det är tydligt i bestämmelsen i hälso- och sjukvårdslagen om fast vårdkontakt: "Verksamhetschefen ska säkerställa att patientens behov av trygghet, kontinuitet, samordning och säkerhet i vården tillgodoses. Om det är nödvändigt för att tillgodose dessa behov, eller om en patient begär det, ska verksamhetschefen utse en fast vårdkontakt för patienten". Bestämmelsens syfte är att förbättra patientens ställning och se till att patienterna får möjlighet till delaktighet och självbestämmande i kontakterna med hälso- och sjukvården.

## Behov av flera fasta vårdkontakter

Vissa patienter kan behöva fler än en fast vårdkontakt, till exempel om patienten har kontakt med flera olika delar av sjukvården, olika enheter eller vårdgivare, eller både kommunal och regional hälso- och sjukvård. De fasta vårdkontakterna ska då kunna samverka och samordna insatser för en enskild patient. Men för att hälso- och sjukvården ska kunna samordna insatser och förmedla information, till exempel till andra myndigheter, måste också patienten samtycka och verksamheterna måste beakta bestämmelserna om sekretess.

För patienter med livshotande tillstånd ska den fasta vårdkontakten vara en legitimerad läkare med ansvar för att samordna och planera patientens vård. Kommunens patientansvariga sjuksköterska kan dock ändå vara den fasta kommunala vårdkontakten men inte ha huvudansvaret som fast vårdkontakt.

## Patientansvarig sjuksköterska (PAS)

Alla patienter med pågående insats av sjuksköterska inom Linköpings kommun ska ha en sjuksköterska med särskilt ansvar för just honom/henne - en patientansvarig sjuksköterska, även kallad PAS. Namnet på patientansvarig sjuksköterska ska anges i journalen i Treserva.

## PAS ansvarar för

- inskrivningssamtal, anamnes, status (inklusive kontroll av vikt, längd, vitalparametrar, hudkostym, nutrition, smärta, sömn etc.) se även direktiv "sjuksköterskans ansvar vid ny patient inom kommunal hälso- och sjukvård"
- upprätta hälso- och sjukvårdsjournal och vårdplaner samt fortlöpande kontrollera att endast aktuella vårdplaner finns i patientens journal
- samverka och kommunikation med patient och närstående samt att säkerställa vart och till vem de kan vända sig vid frågor
- övergripande ansvar för planering, bedömning, genomförande och utvärdering/uppföljning av insatser samt sträva efter kontinuitet hos patienten
- övergripande ansvar för läkemedelshantering
- övergripande ansvar för att material för skötsel av sår, KAD, infarter, infusioner, injektioner, nutitionsprodukter, inkontinensprodukter etc. finns hos patienten och fylls på vid behov
- övergripande ansvar för planering och registrering i kvalitetsregister inklusive basal utredning av inkontinens och blåsdysfunktion
- medverka vid teamkonferenser, vid genomförande av samordnad vård och omsorgsplan (SIP) och ronder samt ansvarar för att föra dialog kring de patienter som PAS ansvarar för
- kontakta läkare angående ärenden av icke akut karaktär
- samverka, samordna och kommunicera med andra vårdgivare och aktörer, internt och externt

## PAS - patientens fasta kommunala vårdkontakt

PAS uppgift är att överblicka patientens hela vårdsituation och därigenom skapa trygghet, kontinuitet och samordning. PAS fungerar även som patientens fasta kommunala vårdkontakt. När en patient har kontakt med flera enheter och vårdgivare kan den kommunala fasta vårdkontakten till exempel vara behjälplig patienten med att

- samordna vårdens insatser
- informera om vårdsituationen
- förmedla kontakter med andra relevanta personer inom hälso- och sjukvården
- vara vårdkontakten för andra delar av hälso- och sjukvården och för socialtjänsten samt i förekommande fall med andra berörda myndigheter, till exempel Försäkringskassan.

## Kvalitetsmätning i vården

För att veta att verksamheten utvecklas eller når upp till kravet på en god vård och omsorg är det viktigt att mäta kvaliteten. Med hjälp av kvalitetsindikatorer kan verksamheten välja att följa en eller flera kvalitetsindikatorer. En indikator ska ange riktning, vara relevant och belysa ett område som är viktigt för verksamheten att förbättra. Indikatorn ska vara aktuell och mäta det som den avser att mäta samt att den mäts på ett tillförlitligt sätt i ett system som samlar in data på ett likartat sätt år efter år. Den ska vidare vara vedertagen och bygga

på kunskap, exempelvis riktlinjer, vårdprocessprogram, laglig grund, beprövad erfarenhet eller kunskap från den det berör (patient). Verksamheten ska ha möjlighet att påverka indikatorns resultat och den ska också vara mätbar.

## Olika typer av indikatorer

### Strukturindikatorer

Strukturindikatorer beskriver påverkbara förutsättningar. Exempelvis andel patienter som har en patientansvarig sjuksköterska.

### Processindikatorer

Processindikatorer beskriver olika aktiviteter som utförs. Exempelvis andel patienter som upplever att de fått hjälp med att samordna sina vård- och omsorgskontakter utifrån behov.

### Resultatindikator

Resultatindikator beskriver det som genom aktiviteter uppnås genom uppställda mål. Exempelvis andel patienter som uppger att de träffat samma sjuksköterska kontinuerligt.

## Förslag på övergripande kvalitetsmål i verksamhet

Alla patienter med kommunal hälso- och sjukvård där sjuksköterska ansvarar för insatser har en patientansvarig sjuksköterska.

### Stöd för att mäta kvalitet

Mäta i den egna verksamheten och sätta upp lokala egna mål och följa dessa över tid är av stor vikt. Verksamheten bestämmer vad och hur ofta ett visst mål eller kvalitetsindikator ska mätas. Resultatet kan användas som underlag för hur verksamheten kan göra så att resultatet kan utvecklas och kvalitén bibehållas eller förbättras. Mätning kan även ske på strategisk nivå och uppgifter kan begäras in av medicinskt ansvariga på social- och omsorgsförvaltningen. Nedan ges exempel på frågor som kan följas över tid i syfte att mäta kvalitet.

- Trygghet – Vet du namnet på din patientansvariga sjuksköterska? Känner du dig trygg med din patientansvariga sjuksköterska?
- Tillgänglighet – Kan du på ett enkelt sätt ta kontakt med din patientansvariga sjuksköterska?
- Samordning – Har du fått hjälp med att samordna dina vård och omsorgskontakter utifrån dina behov?
- Kontinuitet – Får du träffa samma sjuksköterska kontinuerligt?
- Överenskommelse – Har du en överenskommelse eller plan av din vård och omsorg?
- Delaktighet – Har du och eventuellt dina närstående varit delaktig i överenskommelsen/planeringen i den utsträckning du/ni önskar?

Utifrån resultat diskuterar och utvärderar verksamheten vad resultatet betyder, vad som kan göras för att det ska utvecklas, kvalitén bibehållas eller förbättras.